Щоб красти більше і тихіше, можна стати «антикорупціонером» як Сенниченко

Читать на русском
Додати як бажане джерело в Google

Щоб красти більше і тихіше, можна стати «антикорупціонером» як Сенниченко

У випадку колишнього голови Фонду державного майна України (ФДМУ) Дмитра Сенниченка таке прикриття деякий час працювало.

Бо, телефонуючи і здаючи однією рукою антикорупційним органам хабарників, іншою він, згідно з підозрою, оголошеною йому та його спільникам Національним антикорупційним бюро (НАБУ) і Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою (САП), щомісяця забирав собі у гаманець 200 тис. дол. від роботи державних підприємств «Одеський припортовий завод» (ОПЗ) та «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» (ОГХК). Про це пише видання ZN.ua.

Ця історія вражає своєю злагодженістю та точністю дій усіх її учасників, нагадуючи театральну виставу, де головною дійовою особою та режисером був сам Дмитро Сенниченко. Герої другого плану змінювалися з кожним новим актом, але драматургія майстра — ні. Щоб зрозуміти її основний задум і потрапити до бек-офісу Сенниченка, ми познайомилися з опублікованими раніше матеріалами розслідування, поговорили з джерелами у правоохоронних органах і людьми, котрі знають, як працювала схема оборудок на заводі та в компанії, і спробували відтворити історію афери на 10 мільярдів гривень.

Не на жарт задумавшись, як вона взагалі стала можливою? Чи міг топ-посадовець рівня Сенниченка діяти самостійно, без згоди згори? І як так склалося, що, по суті, всі фігуранти справи завчасно виїхали з країни?

Дія перша. Знайомство Дмитра Сенниченка з його двома наближеними спільниками

Кінець вересня 2020 року. В Києві, на вулиці Пилипа Орлика, в приміщенні ресторану «Гірчиця», де стіни пофарбовано у спокійний бежевий колір, а на підвіконнях стоять горщики з квітами, зустрічаються двоє чоловіків. Вони знають одне одного ще з часів студентства. Один із них — діючий голова Фонду держмайна України Дмитро Сенниченко. Інший — його товариш Сергій Байрак. Останнього запросили на зустріч, щоб отримати пораду по роботі.

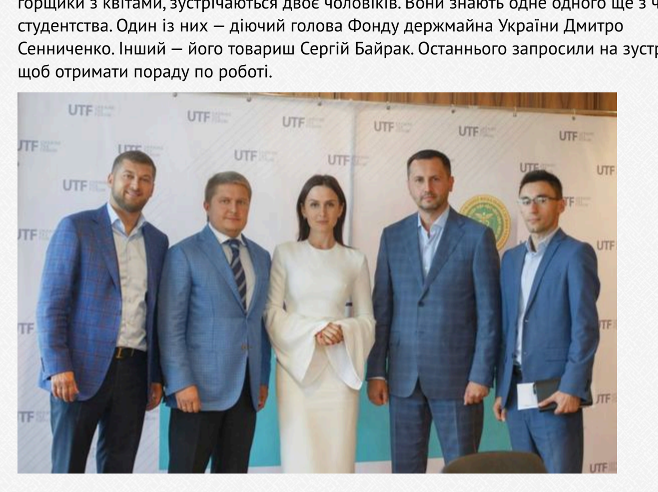

Зліва на право: Володимир Колот та Андрій Гмирін. inventure.com.ua

Дмитра Сенниченка призначили головою ФДМУ за рік до того. До цієї посади він працював у міжнародних проєктах, в «Укрпошті» та був членом наглядової ради Prozorro. Коли Сенниченко приступив до виконання обов'язків голови, у сфері управління ФДМУ було трохи більше 60 підприємств. На початок 2020 року, після кількох місяців роботи нового очільника, їхня кількість збільшилась у шість разів. Серед цих підприємств були і Одеський припортовий завод та Об'єднана гірничо-хімічна компанія. Обидва об'єкти повністю належать державі.

Історія Одеського припортового заводу, який розташований у місті Южне Одеської області, — це наче лінійне рівняння, яке розв'язати просто, але кожна нова влада, що приводить із собою нових директорів і нових «смотрящих», не може з ним упоратися.

Підприємство збиткове і в різні роки мало різні суми боргу. 2016-го ОПЗ зупинився і згодом відновив свою роботу за давальницькою схемою. Давальницька схема — форма взаємодії заводу з приватними компаніями, які дають заводу газ, а отримують натомість добрива: аміак і карбамід. Гроші завод отримує від самої переробки газу на добрива. І компанія по суті може продавати аміак і карбамід далі.

І того дня, в ресторані «Гірчиця», Дмитро Сенниченко, як каже слідство, розповів Сергієві Байраку про план, за яким ОПЗ укладав би договори на переробку аміаку та карбаміду із приватними компаніями на умовах, які були б невигідні заводу. А саме: вартість переробки газу на добрива була б значно нижчою, ніж потрібно. Таким чином приватна фірма економила б і отримувала б потім більший прибуток за рахунок продажу аміаку та карбаміду на ринку.

Одеський припортовий завод. opz.odesa.ua

Байрак погодився на запропоновані тодішнім головою ФДМУ умови і почав шукати людей, які їм у реалізації цього плану допомагали б. Так Дмитро Сенниченко познайомився з Андрієм Гмиріним — людиною, яка, згідно з опублікованими НАБУ плівками, знала багато, робила багато, отримувала також чимало. Відтинок біографії Андрія Гмиріна, що має значення для справи про Фонд держмайна, починається з його дружби з Ігорем Білоусом, коли останній очолював Державну фіскальну службу.

Так, у цій справі фігуранти носили солідні державні портфелі. Коли ж Білоус очолив Фонд держмайна (з 2015 по 2017 роки), то Гмирін був його помічником. Цей факт у біографії і 2017 рік — важливі для Андрія Гмиріна, ми ще повернемося до цього нижче. Байрак же зустрівся із Гмиріним, розповів йому про ідею Сенниченка. Гмирін нібито погодився, і наступного місяця вони зустрілися вже втрьох і взялися до планування своїх оборудок на Одеському припортовому заводі.

Дія друга. Всі займають свої посади і заважають Коломойському виграти конкурс

Щоб реалізовувати схему, Сенниченку та спільникам, як вважають детективи антикорупційного бюро, була потрібна близька та керована фірма, що могла б пристати на пропозицію співпраці та не ставила б зайвих запитань. Таку фірму знайшов Андрій Гмирін. Це була компанія «Агро Газ Трейдинг» (АГТ), яку заснували Олександр Горбуненко та Володимир Колотило. Пригадуєте, ми запам'ятовували з вами 2017 рік? Так от, саме цього року АГТ починає свою діяльність зі статутним капіталом у 1000 грн. Як то кажуть, і знали, і соломки підстелили.

Далі діяльність набирає обертів і захоплює у свої тенета дедалі більше людей. Андрій Гмирін знаходить Миколу Синицю, а Дмитро Сенниченко ставить його головою Одеського припортового заводу. Згодом до них приєднується Юрій Липка, якого Сенниченко призначає радником ФДМУ. Потім стається невелика сварка, і призначеного у грудні Синицю звільняють з посади, а Сенниченко призначає нового голову заводу — Миколу Парсентьєва.

І поки Гмирін шукав людей, завдання Сергія Байрака полягало в тому, щоб передавати вказівки від Сенниченка до Гмиріна, а у Гмиріна брати гроші та передавати їх Сенниченку. Так стверджує слідство. Не надто важка робота. За свої труди Байрак і Гмирін отримували по 25% від оборудок, Сенниченко брав собі 50%. Але це ще не все. Хоча керованих ляльок знайшли, але треба було ще замінити членів наглядової ради та правління ОПЗ. І це організаторам схеми вдалося! П'ятьма наказами як самого Сенниченка, так і його радників та заступників було змінено наглядову раду заводу.

У липні 2019 року Дмитро Сенниченко зрозумів, що невдовзі закінчиться термін дії договору між Одеським припортовим заводом і компанією «Агро Газ Трейдинг», яка за давальницькою схемою поставляла газ на переробку. На той час тарифи на переробку природного газу в аміак становили 36 дол. за тонну, а в карбамід — 47 дол. Тож необхідно готуватися до нового конкурсу, і бажано, щоб виграли на ньому ті, хто потрібен. Але ще навіть до початку цього конкурсу, в грудні 2019 року, подовжили термін дії договору між ОПЗ та АГТ до квітня 2020-го. На це погодилися члени наглядової ради. Їх для цього туди і обирали.

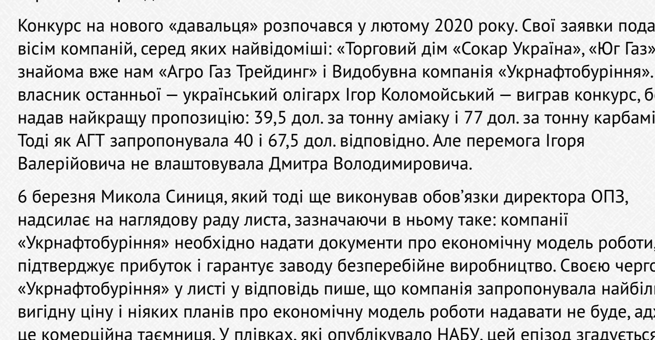

Ігор Коломойський, власник компанії "ВК "Укрнафтобуріння". Фото: Дмитро Ларін, Українська правда

Конкурс на нового «давальця» розпочався у лютому 2020 року. Свої заявки подали вісім компаній, серед яких найвідоміші: «Торговий дім «Сокар Україна», «Юг Газ», знайома вже нам «Агро Газ Трейдинг» і Видобувна компанія «Укрнафтобуріння». І власник останньої — український олігарх Ігор Коломойський — виграв конкурс, бо надав найкращу пропозицію: 39,5 дол. за тонну аміаку і 77 дол. за тонну карбаміду. Тоді як АГТ запропонувала 40 і 67,5 дол. відповідно. Але перемога Ігоря Валерійовича не влаштовувала Дмитра Володимировича.

6 березня Микола Синиця, який тоді ще виконував обов'язки директора ОПЗ, надсилає на наглядову раду листа, зазначаючи в ньому таке: компанії «Укрнафтобуріння» необхідно надати документи про економічну модель роботи, яка підтверджує прибуток і гарантує заводу безперебійне виробництво. Своєю чергою «Укрнафтобуріння» у листі у відповідь пише, що компанія запропонувала найбільш вигідну ціну і ніяких планів про економічну модель роботи надавати не буде, адже це комерційна таємниця. У плівках, які опублікувало НАБУ, цей епізод згадується так: «Дід виконав свої умови». Тобто спільникам вдалося домовитися з Коломойським.

Далі Синиця уклав договір із АГТ, згідно з яким вартість аміаку становила 39 дол. за тонну, а карбаміду — 51 дол., що було навіть менше за запропоновані цією компанією на конкурсі ціни — 40 дол і 67,5 дол. Потім цей договір подовжували, і ціна за переробку добрив зростала, але ніколи не досягала рівня, що був запропонований компанією «Укрнафтобуріння».

Згідно з висновком Державної аудиторської служби України, з травня 2020-го до жовтня 2021 року, після укладених договорів, Одеський припортовий завод завдав державі збитків на 308 322 727 грн. Цей висновок було підтверджено і Київським науково-дослідним інститутом судових експертиз.

Дія третя. Як зростають апетити

Коли Андрій Гмирін допомагав Сергію Байраку та Дмитру Сенниченку шукати потрібних людей для Одеського припортового заводу, то підшукував він їх не лише для ОПЗ. Окрім нього, як стверджує слідство, людей шукали і в «Центренерго», і в «Турбоатом», і в «Миколаївобленерго», і в «Харківобленерго», і в «Укрспирт» і на завод «Електроважмаш».

Список можна продовжувати. А також в Об'єднану гірничо-хімічну компанію, єдиним акціонером якої є держава в особі ФДМУ. За ОГХК закріплені філія «Іршанський гірничо-збагачувальний комбінат» у Житомирській області та філія «Вільногірський гірничо-металургійний комбінат» у Дніпропетровській області.

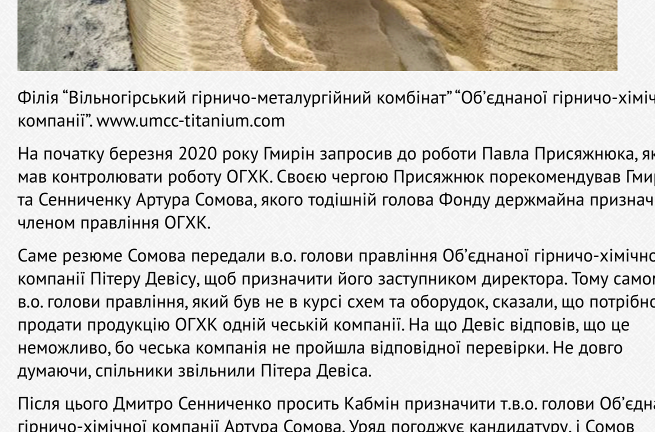

Філія "Вільногірський гірничо-металургійний комбінат" "Об'єднаної гірничо-хімічної компанії". www.umcc-titanium.com

На початку березня 2020 року Гмирін запросив до роботи Павла Присяжнюка, який і мав контролювати роботу ОГХК. Своєю чергою Присяжнюк порекомендував Гмиріну та Сенниченку Артура Сомова, якого тодішній голова Фонду держмайна призначив членом правління ОГХК.

Саме резюме Сомова передали в.о. голови правління Об'єднаної гірничо-хімічної компанії Пітеру Девісу, щоб призначити його заступником директора. Тому самому в.о. голови правління, який був не в курсі схем та оборудок, сказали, що потрібно продати продукцію ОГХК одній чеській компанії. На що Девіс відповів, що це неможливо, бо чеська компанія не пройшла відповідної перевірки. Не довго думаючи, спільники звільнили Пітера Девіса.

Після цього Дмитро Сенниченко просить Кабмін призначити т.в.о. голови Об'єднаної гірничо-хімічної компанії Артура Сомова. Уряд погоджує кандидатуру, і Сомов упродовж 2020–2021 років підписує чотири контракти з чеською компанією BELANTO trade s.r.o. (якою, як каже слідство, керували спільники) про продаж ільменітового концентрату за заниженими цінами. І внаслідок цих дій держава недоотримала 118 337 425 грн. Згодом слідство з'ясує, що чеська компанія перепродала концентрат у Росію та на окупований Крим. Власне цей концентрат використовується у процесі виробництва російських ракет.

24 листопада 2023 року НАБУ та САП оновили підозру колишньому голові Фонду державного майна України Дмитру Сенниченку. Антикорупційні органи стверджують, що разом із злочинною організацією, яку він створив, Сенниченко відмив понад 10 млрд грн, які отримав незаконно. І це новий епізод його справи. Стосується він продажу 137 004,383 тонни аміаку та 1 143 989,573 тонни карбаміду на суму 10 603 163 837,19 грн.

Залаштунки

Наразі лише двоє учасників цієї історії — Микола Синиця та Юрій Липка мають запобіжні заходи у вигляді застави і перебувають в Україні. Решта спільників — Дмитро Сенниченко, Андрій Гмирін, Павло Присяжнюк, Микола Парсентьєв, Олександр Горбуненко, Артур Сомов і Володимир Колотило — виїхали. Усіх їх у квітні цього року слідство оголосило в розшук, після пред'явлення підозр. Як їм вдалося залишити українську територію? Чому до 2022 року вони продовжували жити в Україні? Це війна вплинула на їхнє рішення або ж інші обставини?

Торік видання «Наші гроші» опублікувало матеріал, де зазначило, що Андрій Гмирін — близька людина в оточенні голови офісу президента України Андрія Єрмака. Журналісти додають, що Гмирін — зять власника будівельної компанії «Альтіс» Олександра Глімбовського. І коли «Альтісу» не дали будувати аеродром «Дніпро», то це, як пише видання, «провели підопічні заступника голови офісу президента Кирила Тимошенка», і тоді стався скандал, від якого на горіхи отримав сам Тимошенко.

До речі, офіс президента якось уже показово вступився за одного свого неофіційного радника Юрія Голика саме в історії, пов'язаній з Дніпром і півторамільярдним тендером для знайомої тренерки ексгубернатора Дніпропетровської області, з яким товаришує Голик. Але розслідувана НАБУ і САП афера у Фонді держмайна буквально помножена на 10.

Можливо, Банковій варто озвучити публічно своє ставлення до неї? Хоча, постривайте, про справу «короля контрабанди» Вадима Альперіна вже згадували. І самого Альперіна називали «хрещеним батьком контрабанди». Але Вищий антикорупційний суд (ВАКС) закрив справу, бо строки розслідування після повідомлення про підозру закінчилися, тому суд і не міг винести інше рішення. До речі, справу Сенниченка може чекати та сама участь. Однак кейс «поправок Лозового» — окрема тема для аналізу того, як, що і хто впливає на результати роботи антикорблоку.

Якщо уважно слухати плівки НАБУ у справі Фонду держмайна, то там, де Гмирін і Байрак обговорюють колишнього прем'єра Олексія Гончарука, згадується прізвище помічника президента Сергія Шефіра. Мова йде про те, що Андрій Гмирін нібито домовлявся з Шефіром про посаду Дмитра Сенниченка в його кріслі.

А як же екстрадиція, запитаєте ви? Адже всіх наших акторів нашої (і не тільки) п`єси можна повернути в Україну? Звісно, ні! Це питання давно порушують в антикорблоці, однак у тому ж комітеті ВРУ все просування блокується. Держава ніколи не вела активної комунікації з міжнародними партнерами з приводу екстрадиції топ-корупціонерів. А війна тільки зіграла на їхню користь: тепер європейські суди не можуть порушувати європейські конвенції та віддавати наших фігурантів до небезпечної та обстрілюваної російськими ракетами держави. І навіть підозра у 10 млрд грн не спростовує цього факту.

Однак скільки можна це ігнорувати? Бо список тих, хто виїхав/втік (і до повномасштабного вторгнення також), чималий. Ба більше, його регулярно поповнюють ті, кого відпущено під заставу. Можливо, час подумати про СІЗО не в Києві, а десь на заході України?

За кілька днів до публікації матеріалу журналісти надіслали питання адвокату Дмитра Сенниченка для роз'яснень і озвучування його позиції, проте на момент виходу публікації відповіді не отримали.

Теги: Голик Юрий Юрьевич | Голик Юрій Юрійович | Голик Юрий | Ермак Андрей | Глимбовский Александр | Альтис | Сомов Артур | Присяжнюк Павел | Иршанский горно-обогатительный комбинат | Сокар Украина | ТД Сокар Украина | Коломойский | Коломойський | ЧАО ПК Укрнефтебурение | ПРАТ ПК Укрнефтебурение | Укрнефтебурение | ПрАТ ВК Укрнафтобуріння | Агро Газ Трейдинг | Синица Николай | Государственная фискальная служба | Билоус Игорь | Гмырин Андрей | Колот Владимир | Фонд Держмайна України | Фонд Госимущества Украины | Байрак Сергей | ЧАО Объединенная горно-химическая компания (ОГХК) | САП | Сенниченко Дмитрий | Коррупция | Корупція | ПАО Одесский припортовый завод (ОПЗ) | Одеський припортовий завод | НАБУ

Олексій Дем'яненко
РЕДАКТОР СТРІЧКИ НОВИН

09 грудня 2023 г., 13:50   Переглядів: 3746   Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

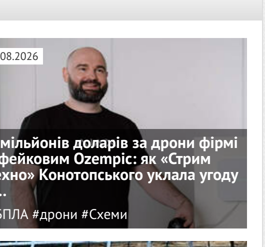

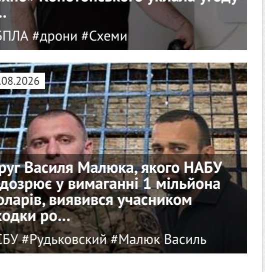

ЦЕНЗУРА ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини
По даті | По переглядам | По коментарям

13:18 У Пермі горить великий НПЗ «Лукойл»: Генштаб підтвердив удар українських сил
13:13 У Ковелі працівник ТЦК підрізав скутериста: чоловік врізався в паркан
13:07 У Львові на переході BMW збив чоловіка та його 8-річну доньку: обоє в лікарні
13:01 Організатор схеми «Форрест Гамп», проросійський нардеп Столар уникає покарання, поки виконавці йдуть під суд
12:55 Трамп не підтримав прохання Зеленського щодо Starlink для ударних дронів, — FT
Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
12:49 Мати померла, а батька мобілізували: Лубінець допоміг повернути чоловіка до двох дітей
12:43 **ВАКС відновив засідання у справі Микитася: САП просить 200 мільйонів гривень застави**
12:37 Пенсіонерка організувала підпільне казино на Хмельниччині: у неї знайшли понад 400 тисяч
12:32 Поліція показала відео примусової мобілізації чоловіка в центрі Києва
12:26 «Холодно буде всюди»: експерт оцінив доцільність виїзду з міст до сільської місцевості під час зими
12:21 В Одесі СБУ викрила «крота» ГРУ РФ серед командирів спецназу Нацгвардії
12:15 «Я залишився зовсім сам»: хлопчик розплакався після затримання батька працівниками ТЦК
12:10 «Державна чи приватна розмова»: на Буковині посварилися через використання мови країни-агресорки
12:04 Скандал у «Сенс Банку»: Пишного та НБУ звинувачують у покриванні корупції та відмиванні грошей
11:58 Перелом носа та контузія ока: дочка Олі Полякової показала наслідки нічної ДТП в Одесі
11:52 Україна нарощує енергопотужності: до кінця року планують вийти на 21,4 ГВт
11:47 Південь Франції накрили потужні грози: зафіксовано рекордні для серпня опади
11:43 ВАКС сьогодні обиратиме запобіжний захід ексзаступниці глави ОП Ірині Мудрій
11:38 Мільйонні виплати за фіктивну службу: на Закарпатті судитимуть ексзаступника командира батальйону та його підлеглу
11:32 Удари на 1600 км углиб РФ: Зеленський підтвердив ураження НПЗ у Пермі та аеродрому «Маринівка»
11:27 **Китай готує майданчик для переговорів України та РФ: зустріч може відбутися в Пекіні**
11:22 У Києві чоловіка судитимуть за сексуальне насильство над п'ятьма малолітніми племінниками

Теги новин
COVID-19 агрессия России Атака Війна Война ВСУ Вторжение Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленський ЗСУ Киев Київ коронавирус Коррупция Напад Росії на Україну Нападение России на Украину оккупанты окупанти Порошенко Путин Росія Россия СБУ США Украина Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування
Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?
- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати
Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності
Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.